

Anoj pusėj Dunojėlio

Anoj pusėj Dunojėlio
pievelė žaliavo,
grėbė pulkas mergužėlių,
grėbdamos dainavo.

Nedainuokit, mergužėlės,
tų graudžių dainelių,
negradinkit man širdelės,
jaunam kareivėliui.

Gul kareivėlis pašautas,
nuo karės pašautas,
stovi juodbėris žirgelis
kamanoms pamautas.

Eik, žirgeli, juodbėrėli,
ką aš pasakysiu,
aš ant tavo kamanėlių
laiškelį rašysiu.

Anon.

Toisella puolella Dunojėlis-jokea
nurmi vihersi,
haravoi joukko neitosia,
lauloivat haravoidessaan.

Älkää laulako, nuoret neidot,
liikuttavia laulujanne,
älkää koskettako sydäntäni
nuoren sotilaan.

Makasi maassa ammuttu sotilas,
taisteluissa ammuttu,
seisoi ruskeahko hevonen
suitset yhä paikoillaan.

Tule, hevonen, ruskeahko,
kerron sinulle jotakin,
minä päälle sinun suitsiesi
kirjeen kirjoitan.

Suom. Isa Tolonen & Elisa Huovinen

På andra sidan floden Dunojėlis
där gräset växte grönt,
räfsade en grupp flickor
och sjöng medan de räfsade.

Sjung inte, unga flickor,
era sorgliga sånger,
rör inte hjärtat,
hos en ung soldat.

Där låg en skadad soldat,
skjuten i striden,
där stod en brunsvart häst
med remtyget på.

Kom, brunsvarta häst,
jag har något att säga,
på dina tyglar
skriver jag ett brev.

Sv. övers. Henrica Lillsjö

Nocturne

Ruislinnun laulu korvissani,
tähtäpäiden päällä täysikuu;
kesäyön on onni omanani,
kaskisavuun laaksot verhouu.

En mä iloitse, en sure, huokaa;
mutta metsän tummuus mulle tuokaa,
puunto pilven, johon päivä hukkuu,
siinto vaaran tuulisen, mi nukkuu,
tuoksut vanamon ja varjot veen;
niistä sydämeni laulun teen.

Sulle laulan neiti, kesäheinä,
sydämeni suuri hiljaisuus,
uskontoni, soipa säveleinä,
tammenlehväseppel vehryt, uus.

En ma enää aja virvatulta,
onpa kädessäni onnen kulta;
pienentyy mun ympär' elon piiri;
aika seisoo, nukkuu tuuliviiri;
edessäni hämäräinen tie
tuntemattomahan tupaan vie.

Eino Leino

Kornknarrens sång i mina öron,
över rågens ax fullmånens sken;
sommarnattens sällhet är min egen,
dalar höljer sig i svedjerök.

Ej jag fröjdas, ej jag sörjer, suckar;
men mig skogens dunkel man må
bringa,
glöden av det moln, där solen sjunker,
blånaden av blåsig fjäll som sover,
vattnets skuggor och linneans dofter;
utav dem mitt hjärtas sång jag gör.

Dig jag sjunger, jungfru,
sommargrässtrå,
all mitt hjärtas stora stillsamhet,
min religion, i ljuva toner gjuten,
eklövskransen grönskande och ny.

Ej numer jag jagar efter irrbloss,
har dock lyckans gull i handen sluten;
livets krets blir trängre runt omkring
mig;
tiden stannat, väderflöjeln sover;
framför mig en skymningsdunkel stig
till en okänd stugas tröskel för.

Sv. övers. Elmer Diktonius

Jūras dziesmas

1. Pūti, pūti, vēja māte,
met jel mieru vakarā!
Jūrā mani bāleliņi
vakarēju gājumiņ'.

2. Šodien saule tumša tek,
aiz lielām žēlabām.

*Latvialainen kansanruno
Folkdikt från Lettland*

1. Puhalla, puhalla, äiti tuuli,
mutta rauhoitu illaksi!
Veljeni ovat olleet
merellä eilisestä lähtien.

2. Tänään aurinko on pimeä,
täynnä valtavaa surua.

Suom. E. Huovinen

1. Blås, blås, moder vind,
men lugna dig till kvällen!
Mina bröder har varit
på havet sedan i går.

2. I dag är solen mörk,
full av enorm sorg.

Sv. övers. Dennis Svartbäck

The Sea Wind

I am a pool in a peaceful place,
I greet the great sky face to face,
I know the stars and the stately moon
and the wind that runs with rippling shoon;
but why does it always bring to me
the far-off, beautiful sound of the sea?

The marshgrass weaves me a wall of green,
but the wind comes whispering in between,
in the dead of night when the sky is deep
the wind comes waking me out of sleep;
oh why does it always bring to me
the far-off, terrible call of the sea?

Sara Teasdale

Olen lampi rauhallisessa paikassa,
tervehdin suurta taivasta kasvokkain,
tunnen tähdet ja mahtavan kuun
ja tuulen joka juoksee väreilevin jaloin;
mutta miksi se aina palauttaa mieleeni
kaukaisen ja kauniin meren äänen?

Soinen ruoho punoo minulle vihreän
seinän,
mutta tuuli puhaltaa kuiskien sen
väleissä,
yösydännä kun taivas on syvä
tulee tuuli herättäen minut unesta;
oi miksi se aina palauttaa mieleeni
kaukaisen ja kauhean meren kutsun?

Suom. E. Huovinen

Jag är en liten sjö på en fridfull plats,
Jag hälsar på den stora skyn ansikte mot
ansikte,
Jag känner stjärnorna och den ståtliga
månen
och vinden som rusar med porlande steg;
men varför hämtar den alltid till mig
det avlägsna, vackra ljudet av havet?

Kärrgräset väver åt mig en mur av grönt,
men vinden kommer viskandes in emellan,
I nattens död när himlen är djup
väcker vinden mig från min sömn;
Å, varför hämtar den alltid till mig
den avlägsna, fruktansvärda inbjudan från
havet?

Sv. övers. Petra Eklund-Saloheimo

Pieni Helena

Sairas pieni ja tuskainen,
ken oisi lähtöäs surrut?
Tauti kauhea nääntäen
oli rintaasi purrut.

Täällä äitisi eksynyt
hennon hylkäsi armaan.
Siellä vartovat hyväilyt
joka pienoista varmaan.

Vailla painoa, autuas,
leikit pyhillä teillä,
parvi kuultava seuranas,
ilona enkeleillä.

Hymyy kukkulat kultaiset,
missä loistaen liikut,
sädeperhoja ajelet,
sateenkaarella kiikut.

Siivin välkkyvin sukellat
syvälle taivaan veteen.
Tähdet ripsissä kohoat
pilvilaivojen eteen.

Illan langeten loistossaan
kastetuoksuja vasten
aukoo unikot keinujaan
nukkua taivaan lasten.

Saima Harmaja

Sjuk, liten och plågad,
vem skulle ha sörjt din bortgång?
Den fruktansvärda sjukdomen
hade förlamande bitit sig i ditt bröst.

Här övergav din vilsna mor
den sköra och älskade.
Där väntar smekningar
säkert varje barn.

Utan vikt, välsignad,
leker du på heliga vägar,
med en genomskinlig skara,
som en glädje för änglar.

Gyllene kullar ler,
där du skinande rör dig,
jagar strålfjärilar,
gungar på en regnbåge.

Med blänkande vingar dyker du
djupt i himlens vatten.
Med stjärnor i ögonfransarna höjs du
framför de stora molnen.

När kvällen faller i sin glans
mot daggens doft
öppnar vallmorna sina gungor
för himlens barn att sova.

Sv. övers. Dennis Svartbäck

Calle sin nombre

“I cried during the nights in the shelter”

“I spent all night crying”

“I call and call and no one will tell me where he is”

“I didn’t know where my mother was”

“The official told me, ‘Sign here, and you will be deported together.’ They tricked me”

“Whenever we talk, Yanci asks me, ‘Why did you leave me, Papito?’”

“...Immers, a boy from Honduras who was separated from his parents...and placed with a foster family in Michigan for 73 days. Video of the Immers’ reunion with his mother shows him recoiling from and trying to escape from her. ‘It felt like he wasn’t my son anymore. It felt like a nightmare,’ said Gladys, Immers’ mother.”

This week the government provided [the A.C.L.U.] with information on about 120 deported families that was not particularly useful, including several addresses that referred to “calle sin nombre” (street without a name).

“Itkin säilöönottokeskuksessa öisin”

“Itkin läpi koko yön”

“Soitan uudelleen ja uudelleen mutta kukaan ei kerro missä hän on”

“En tiennyt missä äitini oli”

“Virkailija sanoi, ‘allekirjoita tämä niin teidät karkoitetaan yhdessä.’ He huijasivat minua.”

“Aina kun keskustelemme, Yanci kysyy “miksi jätit minut, isi?”

“...Immers, hondurasilainen poika joka erotettiin vanhemmistaan...ja sijoitettiin sijaisperheeseen Michiganiin 73 päiväksi. Videotallenteella Immersin ja äitinsä jälleennäkemisestä näemme hänen kavahtavan ja koettavan paeta äitiään. ‘Tuntui kuin hän ei olisi ollut enää minun poikani. Se oli painajaismaista’, sanoi Gladys, Immersin äiti.”

Tällä viikolla hallitus toimitti [American Civil Liberties Unionille] 120 karkoitettujen perheen tiedot, jotka eivät olleet järin hyödyllisiä, joukossa esimerkiksi useita viittauksia osoitteeseen “calle sin nombre” (katu ilman nimeä).

Otteita ja asianomaisten sitaatteja uutisista ja ajankohtaisohjelmista kesältä ja syksyltä 2018.

The New Colossus

Not like the brazen giant of Greek fame,
With conquering limbs astride from land to land;
Here at our sea-washed, sunset gates shall stand
A mighty woman with a torch, whose flame
Is the imprisoned lightning, and her name
Mother of Exiles. From her beacon-hand
Glow world-wide welcome; her mild eyes command
The air-bridged harbor that twin cities frame.
"Keep, ancient lands, your storied pomp!" cries she
With silent lips. "Give me your tired, your poor,
Your huddled masses yearning to breathe free,
The wretched refuse of your teeming shore.
Send these, the homeless, tempest-tost to me,
I lift my lamp beside the golden door!"

Emma Lazarus 1883 (The New Colossus)

Ei niin kuin Kreikan kuuluisa karkea jättiläinen,
valloittavat raajat hajareisin
maalta malle,
täällä meren huuhtomilla auringonlaskun porteillamme seisköön
mahtava nainen soihdun kera, jonka liekki
on vangittu salama, ja nimensä
Maanpakolaisten Äiti. Hänen majakkakädestään loistaa maailmanlaajuinen
tervetulotoivotus; hänen lempeät silmänsä hallitsevat
ilmasillattua kaksoiskaupungin ympäröimää satamaa.
"Pitäkää, muinaiset maat, kuluneet ylimyksenne!", hän huutaa
äänettömin huulin. "Antakaa minulle väsyneenne, köyhänne,
yhteenpakkautuneet joukkonne jotka haluavat hengittää vapaasti,
täyteen pakatun rantanne viheliäiset hylkiöt.
Lähetäkää nämä kodittomat, myrskyn paiskomat luokseni,
minä nostan lamppuani kultaisen oven pielessä!"

Suom. Erkki Nurmi

Minä yksin ja meri

Kuuntelen aaltojen pauhua, meren kumeaa laulua
Näen aallot, joiden voima hioo rantakalliota
Kaste nousee mereltä,
aamu on lähellä
Seison ja hengitän elämää sisääni
Minä yksin ja meri

Jo kaukaa kuulen meren pauhun
Aavan takaa kantautuvan sumutorven äänen,
kuin pasuunan kumea väreily se kantaa meren pyhyyttä

Tässä ja nyt meri löytää itsensä,
Ja kuin sumusta kantautuvat äänet,
kohinasta kohoaisin silloin minäkin,
Meri juurruttaa minuutta minuun:

Olen löytänyt ääneni
Avaan suuni ja annan sävelten vastata
Kaiku kantaa ääneni takaisin
epätäydellisyydessään täydellisenä

Olla yksi itsensä kanssa
ja laulaa kuin meri

Aapo Tervo

Jag lyssnar på vågornas brus,
havets dova sång
Jag ser vågorna,
vars kraft slipar strandklippan
Daggen stiger ur havet,
morgonen är nära
Jag står och andas in liv i mig
Bara jag och havet

Redan på avstånd
hör jag havets brus
Över det öppna vattnet
hörs ljudet av en mistlur
likt den dova vibrationen i en basun
bär ljudet havets helighet

Här och nu finner havet sig själv,
Och likt ljuden som hörs ur dimman,
är det som om jag också
reste mig ur bruset
Havet får jaget att rota sig i mig:

Jag har hittat min röst
Jag öppnar min mun
och låter tonerna svara
Ekot bär min röst tillbaka
fullkomlig i sin ofullkomlighet

Att vara ett med sig själv
och sjunga som havet

Sv. övers. Henrica Lillsjö

Triumf att finnas till

Vad fruktar jag? Jag är en del utav oändligheten.
Jag är en del av alltets stora kraft,
en ensam värld inom miljoner världar,
en första gradens stjärna lik som slocknar sist.
Triumf att leva, triumf att andas, triumf att finnas till!
Triumf att känna tiden iskall rinna genom sina ådror
och höra nattens tysta flod
och stå på berget under solen.
Jag går på sol, jag står på sol,
jag vet av ingenting annat än sol.

Tid - förvandlerska, tid - förstörerska, tid - förtrollerska,
kommer du med nya ränker, tusen lister för att bjuda mig en tillvaro
som ett litet frö, som en ringlad orm, som en klippa mitt i havet?
Tid - du mörderska - vik ifrån mig!
Solen fyller upp mitt bröst med ljuvlig honung upp till randen
och hon säger: en gång slockna alla stjärnor, men de lysa alltid utan skräck.

Edith Södergran

Mitä pelkään? Olen osa loputtomuutta.
Olen osa kaikkeuden suurta voimaa,
yksinäinen maailma miljoonan maailman
sisällä,
ensimmäisen asteen tähti joka viimeisenä
sammuu.
Riemuvoitto on elää, riemuvoitto hengittää,
riemuvoitto olla olemassa!
Riemuvoitto on tuntea ajan jääkylmänä
virtaavan suonien läpi
ja kuulla yön hiljainen virta
ja seisoa vuorella auringon alla.
Kuljen auringolla, seison auringolla,
en tiedä mistään muusta kuin auringosta.

Aika – muuttajatar, aika – tuhoajatar, aika –
lumoajatar,
tuletko uusien juonien kanssa, tuhannen
juonen kanssa tarjotaksesi minulle
olemassaolon
kuin pienen siemenen, kuin kerälle
kiertyneen käärmeen, niin kuin luodon
keskellä merta?
Aika – sinä murhaajatar – väisty pois
minusta!
Aurinko täyttää rintani suloisella hunajalla
reunoja myöten
ja hän sanoo: kerran sammuvat kaikki
tähdet, mutta ne loistavat aina ilman
kauhua.

Suom. E. Huovinen

I denna ljuva sommartid

I denna ljuva sommartid
gå ut, min själ, och gläd dig vid
den store Gudens gåvor.
Se, hur i prydnings jorden står,
se, hur för dig och mig hon får
så underbara gåvor.

Av rika löv är grenen full,
och jorden täckt sin svarta mull
med sköna gröna kläder.
De fagra blommors myckenhet
med större prakt och härlighet
än Salomos dig gläder.

Trad. Ruotsista
Trad. från Sverige

Tänä suloisena kesäaikana
vapaudu, sieluni, ja iloitse
suuren Jumalan lahjoista.
Katso, miten kaunis maa on,
katso, miten se antaa sinulle ja minulle
niin suurenmoisia antimia.

Oksat ovat täynnä lehtiä
ja maa on peittänyt mustan multansa
kauniilla vihreillä vaatteilla.
Sievien kukkien runsaus,
Salomonkin loistoa ja ihanuutta
suurempi,
ilostuttaa sinua.

Suom. E. Huovinen

Tykus tykus

Tai tykus bernelis,
tai tykus raitelis,
tai tykiai privilioj
mergelę klételėn.

Žalią rūtų vainikėlį,
tai tykiai nuėmė
rūtų vainikėlį,
tai tykiai numovė
aukselio žiedelį.

Bernelis pabudo,
nelaimę pajuto,
an žirgelio sėdo,
in vainelę jojo.

Trad. Litauen/Liettuasta
Trad. från Litauen/Lettland

Niin hiljainen poika,
niin hiljainen ratsastaja,
niin hiljaa houkutteli
tytön aittaan.

Vihreän seppelekrunun,
niin hiljaa otti pois,
seppelekrunun,
niin hiljaa liikutti pois
kultaisen sormuksen.

Poika heräsi,
tunsi onnettomuutta,
istuutui hevosen selkään,
ratsasti sotaan.

Suom. E. Huovinen

En så tyst gosse,
en så tyst ryttare,
så tyst lockade han
flickan in i spannmålsboden.

Så tyst han tog
den gröna myrtenkransen,
så tyst han tog
den gyllene ringen.

Gossen vaknade,
kände vända
satte sig på hästens rygg
och red ut i krig.

Sv. övers. Henrica Lillsjö